

Doc. MUDr. Roman Kováč, CSc., mimoriadny profesor, sa dožíva sedemdesiatich rokov

Štefánia Moricová.

Doc. MUDr. Roman Kováč CSc., mimoriadny profesor sa narodil 10. 09. 1940 v Bratislave. Po skončení lekárskej fakulty v roku 1963 začal pracovať ako lekár v Dunajskej Strede a v roku 1977 ako odborný asistent v Inštitúte pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov v Bratislave. Vo Výskumnom ústave lekárskej bioniky v Bratislave pôsobil až do roku 1990. V tomto roku bol zvolený za predsedu Konfederácie odborových zväzov SR a za prezidenta ČS KOZ, ale už v júni roku 1992 vstupuje do vysokej politiky, ako podpredseda vlády poverený riadením ministerstva kontroly. Túto funkciu vykonával do decembra 1994. V rokoch 1994 až 1998 bol poslancom NR SR, v roku 2000 až 2002 zastával funkciu Ministra zdravotníctva SR. Od roku 2003 je prodekanom na Fakulte verejného zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity a od roku 2006 dekanom Fakulty verejného zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave a súčasne prorektorom pre rozvoj univerzity. Je ženatý, má dvojičky.

Toľko by možno bolo celkom dostačujúce, ale menej zasvätenému by sa mohlo aj zdať, že jeho životná cesta bola priamočiara, priam vydláždená priazňou osudu či životného šťastia. Jeho dnešné úspechy sa naozaj nerodili ľahko, ako by sa na prvý pohľad mohlo javiť.

Vyrastal v rodine vojaka, ktorý dosiahol najvyššiu hodnosť – generála. Do nej bol vymenovaný už v roku 1947. Je známe, že vojak podlieha rozkazom. Preto najskôr, za Slovenského štátu, slúžil v Bratislave, a keď vypuklo Slovenské národné povstanie, stal sa členom jeho úzkeho vedenia. Po vojne začal pracovať v Prahe na ministerstve obrany. Po krátkom čase ho však uväznili, a nikto ani len z rodiny nevedel, dôvod. Ba ani len to, kde je väznený? Po dvoch rokoch jeho otca pustili, čiastočne ho rehabilitovali. Stále im však nepovolili vrátiť sa na Slovensko. Existoval totiž zákon „pohybu osôb“. Až neskôr sa nakoniec otec mohol aj s rodinou presťahovať do Bratislavy.

Tu mladý Roman Kováč aj skladá skúšku z dospelosti. Prvých deväť rokov musel chodiť do českej školy, a až posledné dva ročníky absolvoval na Slovensku. Veľmi ho to ťahalo k medicíne. Prihlásil sa na lekársku fakultu v Bratislave. Vzhľadom k jeho nevyhovujúcemu kádrovému profilu ho však neprijali. Využil však možnosť štúdia slovenských študentov v Čechách, a tak začal medicínu študovať na univerzite v Plzni.

Dodnes je nesmierne vďačný tomuto osudu. Pôsobili tam totiž mimoriadne múdri a najmä čestní a statoční ľudia.

Po skončení školy, keďže v tom období absolventi získavali zamestnanie na základe tzv. umiestneniek, takú dostal aj on, do Dunajskej Strede. Bolo to pomerne dobré miesto, vzhľadom na relatívnu blízkosť od Bratislavy. Tu, na chirurgickom oddelení sa vlastne začala jeho medicínska kariéra. Po troch mesiacoch na chirurgii prešiel pracovať na gynekologicko – pôrodnické oddelenie. Tento odbor si vybral cielene, ako rád pripomína, lekár totiž musí človeka chápať v jeho celoživotnej púti. Od jeho narodenia až po smrť. Nikdy však nemal rád smrť. Vždy ho deprimovalo a sklúčovalo, keď pacient zomrel. Bol, a stále je hlboko presvedčený, že práve pôrodníctvo, ale i gynekológia, sú odbory, kde sa relatívne umiera najmenej. A kde práve naopak, človek pomáha pri zrode nového života. Ba ani utrpenia a bolesti nie je až tak veľa. „Veď pôrodnica dáva radosť a šťastie nielen matkám, ale aj celému personálu“, rád vravieval. Považuje to preto za najkrajší odbor. Lebo je vraj úžasné sledovať, ako sa pred vašimi očami tehotná žena mení. Jej tvár, postava, výzor i postoje. Ako napokon vyvrcholením materstva je zdravé dieťa a nádherne vďačný a šťastný pohľad matky. To je to, čo docenta MUDr. Romana Kováča, CSc., mim. profesora pri tomto odbore tak silno drží. Aj napriek rôznym extrémne časovo i psychicky náročným funkciám, nikdy neprestal aktívne

vykonávať lekárske povolanie. Vždy, popri tom, bol aj „obyčajným“ ambulantným gynekológom v nemocnici. A gynekológia? To je jeho akýsi nádherný a šťastím presvetlený životný osud. Za manželku si zobral tiež gynekologičku. Jeho svokor, profesor Dlhoš, bol známy slovenský gynekológ. A v rodine sa začína vytvárať aj akási gynekologická dynastia. Má totiž svojho pokračovateľa, ktorou je ich dcéra, ktorá sa tiež vybrala touto cestou... A syn svoju odbornosť zdokonaľuje v oblasti verejného zdravotníctva.

Práca v politike i v samotnom odbore mu dala veľa priateľov, umožnila mu byť pri tom, keď sa hýbali dejiny. Ako napríklad pri vzniku Slovenskej republiky, schvaľovaní ústavy, pri vstupe do EÚ. Nakoniec sa dobrovoľne rozhodol z nej odísť, aby sa vrátil k tomu, čo mal v živote naozaj veľmi rád. A to k učeniu. Kedysi učil na Inštitúte pre ďalšie vzdelávanie lekárov. Najprv začal pôsobiť na Trnavskej univerzite. Keď vznikla Slovenská zdravotnícka univerzita, prešiel na fakultu verejného zdravotníctva, kde sa stal prodekanom, neskôr dekanom a napokon aj prorektorom. Učí predmety, s ktorými sa bezprostredne stretával, v nich pracoval. Medzi ne patrí oblasť manažmentu v zdravotníctve, zdravotnej politiky, organizácie a riadenia zdravotníctva. Študenti nikdy v jeho prednáškach netrpeli nedostatkom praktických poznatkov, príkladov, aplikácií, konkrétnych projektov, ich výsledkov, dopadov. Teóriu demonštruje na reálnych príkladoch, aj preto sú jeho prednášky pre študentov veľmi atraktívne. Drží sa zásady, že teória spojená s praxou je najlepším predpokladom na to, aby ste študentov zaujali, čo sa mu darí až vrchovato.

Milý Roman, vážený jubilat,

nechce sa ani veriť, že tento rok je rokom, ktorý symbolicky akoby ukončil Tvoju ďalšiu životnú dekádu. Dekádu človeka, ktorý je vo svojej podstate stále mladý, s jasnými predstavami, ďalšími plánmi, akoby roky ani neexistovali.

Všetci Ti ďakujeme za kreatívne, príjemné, ale napriek tomu vždy pracovne náročné prostredie, ktoré si dokázal vytvoriť. Za Tvoje rozumné rozhodnutia, za podanú pomocnú ruku, ktorá nikdy nechýbala, keď ju hocikto z nás veľmi potreboval. Za Tvoju racionalitu, ktorej však nikdy nechýbal ľudský, sociálny postoj, či cit. Želám Ti v mene celého kolektívu fakulty, a dovoľm si povedať, že aj v mene všetkých, ktorí Ťa poznajú, aby si mal aj v ďalšej dekáde svojho života nielen veľa dobrých priateľov, ale aj veľa plánov, ktoré v zdraví, v šťastí, spokojnosti, obklopený teplom rodinného zázemia, budeš môcť aj naďalej naplno rozvíjať a realizovať.

Adresa autora:

doc. MUDr. Štefánia Moricová, PhD., MPH, mim. prof.

Katedra ochrany zdravia

Fakulta verejného zdravotníctva

Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave

Limbová 12

833 03 Bratislava 37

e-mail: stefania.moricova@szu.sk